

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการดำเนินงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ในอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์
- ผู้วิจัย** : พระครูนิทัศน์กิจจาทร (วันชัย สามารถ)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. ปธ.๙, กศม., พธ.ด.
 - : พระศรีสมโพธิ, ดร. ป.ธ.๗, พธ.บ., M.A., Ph.D.
- วันสำเร็จการศึกษา** : พฤษภาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ ๑) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ๒) เพื่อศึกษาการดำเนินงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลจังหวัดนครสวรรค์ ๓) เพื่อศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการดำเนินงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ในอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร คือ คัมภีร์พระไตรปิฎก ตลอดจนเอกสาร ตำราวิชาการ ผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วประมวลข้อมูลโดยนำมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอสรุปการวิจัยด้วยวิธีนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนา นำข้อมูลมาวิเคราะห์สรุปผล และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องการวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑) ความเป็นมาของพระสังฆาธิการในการดำเนินการอบรมประชาชนประจำตำบล เกิดมาเมื่อเมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๑๘ และดำเนินการแก้ไขปีพ.ศ.๒๕๔๖ แต่อาจจะไม่ได้กล่าวขานในนามของพระสังฆาธิการ อันหมายพระไปประกาศและอบรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาเช่นเดียวกับพระองค์ ให้ชาวโลกได้รู้จักและให้เกิดประโยชน์และความสุขแก่ชาวโลกอย่างแท้จริงและนำธรรมเหล่านั้นไปประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุนิพพาน หรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการนั่นเอง

๒) การดำเนินการของหน่วยการอบรมประชาชนประจำตำบล ในจังหวัดนครสวรรค์ บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ๒ แนวทาง คือ (ก) บทบาทหลักหรือบทบาทโดยตรงของพระสงฆ์คือการเป็นผู้นำชุมชนในทางด้านจิตใจส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมสติปัญญาที่ถูกต้องแก่ชุมชนเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งเป็นรากฐานความเจริญความสุขของสังคมอย่างแท้จริง (ข) บทบาทรองในบางกรณีอาจมีบทบาทอื่นที่พระสงฆ์อาจจำเป็นและควรเข้าไปเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นผู้รับแรงศรัทธาจากชาวบ้านอาจแนะนำประชาชนในท้องถิ่นให้เห็นช่องทางในการพัฒนาด้านวัตถุที่เหมาะสมหรือเป็นผู้ประสานรวมตัวชาวบ้านในการพัฒนาและอาจใช้วัดเป็นสถานที่รวมกลุ่มเป็นต้น

แนวทางในการประพฤติตนที่ดี เหมาะสมเพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข คือ อปรีหยาธรรม สปัปฺริสธรรม พรหมวิหาร อริยสัจ และ มรรค หรือเรียกว่าธรรมแห่งความหลุดพ้นก็สามารถนำมาใช้ในการอบรมพัฒนา ทั้งสำหรับบรรพชิต และคฤหัสถ์ ได้แก่ ทุกข์ หมายถึง ฐานะที่เป็นทุกข์ สมุทัย หมายถึง ฐานที่เป็นสาเหตุแห่งทุกข์ นิโรธ หมายถึง ฐานะดับทุกข์ และ มรรค หมายถึง ฐาน

มรรค คือ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ จากหลักธรรมดังกล่าวนี้เป็นเพียงหลักธรรมบางส่วนที่เป็นแนวเพื่อการดำเนินกิจกรรมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

๓) ผลสัมฤทธิ์ในการอบรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสังฆาธิการ ตำบลตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ปี พ.ศ.๒๕๒๐ เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาการอบรมเผยแผ่ให้มีรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน รวมถึงความเจริญทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร อันหมายถึงการเผยแผ่เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพก็ต้องพัฒนาการอบรมเผยแผ่โดยใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารเข้ามาช่วยในการอบรมเผยแผ่ เพราะนอกจากทำให้การรับการอบรมในด้านธรรมะ ไม่เป็นเรื่องน่าเบื่อหน่ายสำหรับการฟังแล้ว ก็ยังช่วยให้นักเรียน เยาวชน และประชาชนที่ฟังเกิดการอยากรู้ อยากเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งจะรับฟัง และปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนต้องการและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่

โดยสรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่า พระสังฆาธิการได้นำพุทธวิธีการอบรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีการใช้เทคนิคการเผยแผ่ธรรมของพระองค์เป็นหลักสำคัญ พุทธวิธีด้านการบริหารมีหลักธรรมาธิปไตยเป็นแนวทางการบริหารงานทางพระพุทธศาสนา ในอำเภอตากลี ได้นำพุทธวิธีมาประยุกต์ใช้ในการอบรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยสร้างรูปแบบการเผยแผ่ให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน รักษาไว้ซึ่งหลัก ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ทำให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองในอนาคตสืบต่อไป

Thesis Title : A Study of Administrative Monks in Implementation of District Public Training Unit in Takhli, Nakhon Sawan Promince

Researcher : Prakhru Nithatkitjathon

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Phrateppariyatmethi, Pali IX., M.Ed., Ph.D.

: Dr. Phra srisombhoth, Pali VII, B.A., M.A., Ph.D

วันสำเร็จการศึกษา : March 2016

ABSTRACT

The purposes of this study: “A Study of Administrative Monks in Implementation of District Public Training Unit in Takhli, Nakhonsawan Province” are: 1) to study the current implementation of District Public Training Unit, 2) to study the current implementation of District Public Training Unit in Nakhonsawan Province, and 3) to study the roles of Administrative Monks in Takhli, Nakhonsawan Province.

This research applied the Documentary Research methodology collecting data from Tipitaka, academic textbooks, related documents and researches, analyzing contents and summary of the researches, and then summarizing all of those studies.

The research findings are as follows:

1) the operational approach of the Administrative Monks on the propagation of the Buddha’s teachings is by teaching or guiding people by using the Buddha’s teaching or Buddhism doctrines as a framework as well as integrating them with the modern society.

2) the operations of District Public Training Unit in Takhli, Nakhonsawan Province started in 1975 and then was reorganized in 2003; however, the administrative monks’ roles might not been recognized. The monks embraced the Buddha’s intention of announcing to and training any people in the world including the *Nirvana* which is the highest *aim* of the Buddha’s teachings.

3) the achievement of the Buddhism propagation of the Administrative Monks in Takhli, Nakhonsawan Province could be acknowledged in 1977. This was a result of the cooperation in developing teaching techniques including various propagation models amongst the changing modern society as well as the advanced communication technology. This means that the achievement of the Buddhism propagation of the Administrative Monks would be partly from using the advanced communication which could make the Buddha’s teaching more interesting.

In conclusion, the Administrative Monks have applied the Buddha's meritocracy methods as one key for managing Buddhism administration in Takhlī, Nakhonsawan Province. The methods have included the Dhammadhipateyya (the supremacy of the Dhamma) as the guideline for managing the Buddhism administration. Moreover, the Buddhism propagation shall be properly adapted to changing society but shall still maintain Pariyatti (the Scriptures), Patipatti (the practice), and Pativedha (the penetration) in any implementation making the Buddhism highly flourished in the future.